

Bijlage 1. Definities

Definities zoals opgenomen in de Verordening, artikel 1.

Artikel 1. Begripsbepalingen

Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet, het uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en de Algemene wet bestuursrecht.

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

1. Algemeen gebruikelijke voorziening

Algemeen beschikbare en redelijke oplossing, die mensen zonder beperking ook zelf moeten regelen of betalen. De voorzieningen moeten daadwerkelijk beschikbaar zijn, door de aanvrager financieel kunnen worden gedragen en adequate compensatie bieden.

2. Algemene voorziening

Aanbod van diensten en activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning, als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de wet.

3. Andere voorziening

Voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

4. Beleidsregels

Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Waalwijk 2018.

5. Beschikking

Een beschikking zoals omschreven in artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht, van het college van Waalwijk over de toegang tot voorzieningen.

6. Cliënt

Persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.

7. Eigen bijdrage

Eigen bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet.

8. Hoofdverblijf

De woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en - in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; dan wel - zal staan ingeschreven; dan wel - het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven.

9. Hulpvraag

Behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.

10. Ingezetene

Persoon die zijn hoofdverblijf heeft in de gemeente Waalwijk.

11. Gesprek

Gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.

12. Maatwerkvoorziening

Op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:

- a. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
- b. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
- c. ten behoeve van beschermd wonen en opvang door de centrumgemeente.

13. Melding

Melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.

14. Persoonlijk plan

Plan waarin de persoon de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen.

15. Professional, niet werkzaam bij een geregistreerde zorgaanbieder

Een hulpverlener die ofwel met behulp van diploma's of relevante werkervaring kan aantonen over de juiste vaardigheden te beschikken voor de uitvoering van de voor de situatie relevante taken.

16. Pgb

Persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet.

17. Sociaal netwerk

Personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt.

18. Toezichthoudend ambtenaar

Een persoon, aangewezen door het college, die is belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde, bij of krachtens de Wmo 2015 (Wmo 2015, artikelen 4.3.1, 6.1 en 6.2).

19. Uitvoeringsbesluit

Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

20. Voorliggende voorziening

Algemeen gebruikelijke voorziening, algemene voorziening of andere voorziening waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen.

21. Wet

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

22. Zelfredzaamheid

In staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Bijlage 2 Normtijden maatwerkvoorziening Hulp bij het Huishouden

De volgende uitgangspunten gelden bij normtijden:

Alleen de kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden. Met kamers wordt de hoeveelheid ruimtes in een woning bedoeld exclusief de keuken, badkamer en toilet. Daarbij wordt er onderscheid gemaakt tussen een eenpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Bij de normtijden is uitgegaan van de oorspronkelijke normtijden. Immers, bij maatwerk houd je rekening met de eigen kracht van de cliënt. Het verzorgen van huisdieren en planten valt binnen de marges van de normtijden, maar wordt niet expliciet los benoemd.

Boodschappen voor het dagelijks leven doen		
Boodschappenlijst opstellen, boodschappen inslaan, opruimen	60 min. p/w	
Factoren meer hulp	Leeftijd > 4 personen Kind(eren) < 12 jaar	max. 60 min. extra max. 60 min. extra

Broodmaaltijd bereiden	
Omschrijving	
Broodmaaltijd bereiden (smeren) Broodmaaltijd klaar zetten, tafel dekken Koffie/ thee zetten Afwassen of in/uitruimen vaatwasmachine	
Normtijd	
15 minuten per keer, maximaal 2 x per dag	
Factoren meer hulp	
Kind(eren) < 12 jaar	20 minuten

Warme maaltijd bereiden	
Omschrijving	
Warme maaltijd bereiden; koken óf opwarmen Warme maaltijd klaar zetten, tafel dekken Koffie/ thee zetten Afwassen of in/uitruimen vaatwasmachine	
Normtijd	
Opwarmen	15 minuten per dag
Koken	30 minuten per dag
Factoren meer hulp	
Kind(eren) < 12 jaar	20 minuten per maaltijd
Bijzonderheden	
Maaltijdservice, kant- en klaarmaaltijden etc. gelden als voorliggende voorzieningen.	

Zwaar poetswerk (bestaande uit onderstaande afzonderlijke onderdelen)	Eénpersoonshuishouden indicatie ≤ 2 (slaap-) kamers (90 minuten)	Meerpersoonshuishouden (180 minuten)
Stofzuigen	20 min. p/w	40 min. p/w
Schrobben, dweilen, soppen sanitair	30 min. p/w	60 min. p/w
Schrobben, dweilen, soppen keuken	15 min. p/w	30 min. p/w

Bedden verschonen	15 min. p/w	30 min. p/w
Ramen zemen, kozijnen afnemen, raggen	10 min. p/w	20 min. p/w
Factoren meer hulp		
Meer slaapkamers in gebruik	30 min. p/w extra per kamer (max. 90 min. extra per week)	n.v.t.
Kind(eren) < 12 jaar	n.v.t.	30 min. p/w extra per kind, max. 90 min.
Psychogeriatrische problematiek / gedragsproblematiek	30 min. p/w extra	30 min. p/w extra
Allergie of aandoening luchtwegen in een gesaneerde woning	60 min. p/w extra	60 min. p/w extra
Grote woning met een hoge bezettingsgraad	60 min. p/w extra	60 min. p/w extra
Hoge vervuilingsgraad, a.g.v. beperkingen, niet door de bestaande leefwijze	60 min. p/w extra	60 min. p/w extra

Licht poetswerk (bestaande uit onderstaande afzonderlijke onderdelen)	Eénpersoonshuishouden en / of indicatie ≤ 2 (slaap-) kamers (60 minuten)	Meerpersoonshuishouden en/ of indicatie ≥ 2 (slaap-) kamers (90 minuten)
Afwassen indien geen maaltijdbereiding geïndiceerd is	15 min. p/w	20 min. p/w
Opruimen, vuilnisbak legen	15 min. p/w	20 min. p/w
Stoffen, oppervlakten afnemen	20 min. p/w	30 min. p/w
Bedden opmaken	10 min. p/w	20 min. p/w
Factoren meer hulp		
Kind(eren) < 12 jaar	n.v.t.	30 min. p/w extra per kind
Psychogeriatrische problematiek / gedragsproblematiek	30 min. p/w extra	30 min. p/w extra
Allergie of aandoening luchtwegen in een gesaneerde woning	30 min. p/w extra	30 min. p/w extra

Wasgoed (bestaande uit onderstaande afzonderlijke onderdelen)	Eénpersoonshuishouden (60 minuten)	Meerpersoonshuishouden (90 minuten)
Kleding en linnengoed sorteren en wassen in wasmachine	10 min. p/w	15 min. p/w
Ophangen of in droger	10 min. p/w	15 min. p/w
Afhalen, strijken	30 min. p/w	45 min. p/w
Vouwen, wegleggen	10 min. p/w	15 min. p/w
Factoren meer hulp		
Kind(eren) < 16 jaar	n.v.t.	30 min. p/w extra per kind
Bedlegerige cliënten	30 min. p/w extra	30 min. p/w extra

Extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies etc.	30 min. p/w extra	30 min. p/w extra
---	-------------------	-------------------

Opvang en verzorging kinderen	Opvang van kinderen behoort niet structureel tot de Wmo. Er dient altijd naar voorliggende voorzieningen te worden gekeken. Er kan tijdelijk (maximaal 3 maanden) tot max. 40 uur hulp geïndiceerd worden, aanvullend op de eigen mogelijkheden cliënt.
--------------------------------------	--

Regievoering	
Bevordering zelfredzaamheid HbH2	Maximaal 30 min. p/w

De gemeente Waalwijk heeft de normtijden onderverdeeld in tijden per specifieke deelactiviteit. Samen kunnen ze leiden tot de volledige normtijd, dit moet echter uit het gesprek naar voren komen, zo kun je tot maatwerk komen. De richtlijnen per deelactiviteit zijn een uitgangspunt, maar zijn indien men goede redenen daarvoor aandraagt aan te passen aan de specifieke situatie.

Bijlage 3 Indicatiestelling en tarieven maatwerkvoorziening wonen

1. Losse woonvoorzieningen

Voor kortdurend gebruik (maximaal 6 maanden) zijn losse woonvoorzieningen te leen via de uitleenservice van thuiszorgaanbieders of leveranciers van hulpmiddelen.

Losse voorzieningen hebben een aantal voordelen:

- ze kunnen meestal snel ingezet worden;
- ze zijn soms voordeliger;
- ze kunnen vaak voor meerdere doeleinden worden ingezet;
- ze kunnen meegenomen worden in geval van verhuizing.

Losse voorzieningen zijn daarom veelal voorliggend op bouwkundige woonvoorzieningen. Losse woonvoorzieningen kunnen zowel in bruikleen als in eigendom worden verstrekt. Relatief goedkope hulpmiddelen (waarvan de kosten van transport en reiniging voor herverstreking niet opwegen tegen de kosten van verstrekking van een nieuw hulpmiddel), zullen in eigendom worden verstrekt. Veel woonvoorzieningen zijn tegenwoordig in de reguliere handel te koop, worden ook door mensen zonder beperkingen gebruikt en worden daarom als algemeen gebruikelijk beschouwd. Voorbeelden hiervan zijn weergegeven in bijlage 7.

2. Woningaanpassingen

2.1 *Normaal gebruik van de woning*

Uit jurisprudentie blijkt dat een woningaanpassing als doel heeft normaal gebruik van de woning mogelijk te maken. Onder normaal gebruik wordt verstaan dat de elementaire woonfuncties mogelijk moeten zijn: slapen, lichaamsreiniging, toiletgang, het bereiden en consumeren van voedsel en het zich verplaatsen in de woning (en naar de tuin). Voor kinderen komt daar bij het veilig kunnen spelen in de woning. Er worden geen hobby- of studeerruimtes aangepast of bereikbaar gemaakt, omdat het hier geen elementaire woonfuncties betreft. Ook worden geen aanpassingen vergoed voor voorzieningen met een therapeutisch doel zoals een dialyseruimte en therapeutische baden. Er wordt bij woonvoorzieningen uitgegaan van het niveau van sociale woningbouw. Ook wordt gekeken naar de grootte van het huishouden in relatie tot de grootte van de woning. Dat betekent dat de grootte van de woning niet per definitie van invloed is op de te verstrekken woonvoorziening.

2.2 *Woningsanering*

Wanneer sprake is van aantoonbare beperkingen ten gevolge van COPD, astma of allergie (zolang de allergie niet voortvloeit uit de aard van de gebruikte materialen in de woning of de bouwtechnische staat van de woning), waardoor vervanging van vloerbedekking of gordijnen noodzakelijk is, kan hiervoor een maatwerkvoorziening worden verstrekt in natura (gemeente contracteert en betaalt rekening aan leverancier) of in de vorm van een pgb. Hierbij wordt dan rekening gehouden met de afschrijvingstermijnen van de aanwezige vloerbedekking of gordijnen. Dit moet aangetoond worden met facturen. Tevens is hierbij de eigen bijdrage van toepassing.

2.3 *Bezoekbaar*

Personen kunnen voor het bezoekbaar maken van een woning in aanmerking komen indien:

- zij woonplaats hebben in de gemeente; en
- dit noodzakelijk is om in aanvaardbare mate te kunnen participeren.

Wanneer de cliënt bijvoorbeeld in een Wlz-instelling in gemeente Waalwijk woont, kan één woning waar hij regelmatig op bezoek komt (bijvoorbeeld van ouders) bezoekbaar gemaakt worden. Bezoekbaar houdt in dat de cliënt toegang tot de woning, één verblijfsruimte (bijvoorbeeld de woonkamer) en het toilet heeft. Er worden geen aanpassingen vergoed om logeren mogelijk te maken. Team WijZ beoordeelt namens het college of de cliënt in aanmerking komt voor deze voorziening.

2.4 Grote woningaanpassing versus verhuizen

In de Wmo 2007 kende men het verhuisprimaat, dat wilde zeggen dat de woning alleen werd aangepast wanneer verhuizen naar een geschikte woning niet mogelijk of niet de goedkoopst adequate oplossing was. Het verhuisprimaat werd opgelegd wanneer woningaanpassingen boven een bepaald normbedrag uit kwamen. Dit om te voorkomen dat de gemeente voor onbeheersbare kosten kwam te staan. In de Wmo 2015 wordt de nadruk voor alle soorten aanvragen gelegd op het onderzoek naar de persoonskenmerken en de mate waarin de aanvrager de noodzaak tot hulp of voorzieningen had kunnen voorzien. In de Wmo 2015 speelt de eigen verantwoordelijkheid van burgers een grote rol. Zo kan iemand die rolstoelgebonden is ervoor kiezen te verhuizen van een aangepaste woning naar een woning die (nog) niet geschikt is voor rolstoelgebruik. Bij een aanvraag voor een aanpassing van deze woning dient de aanvraag afgewezen te worden: de burger had de mogelijkheid zelf te zorgen voor een passende oplossing.

Als uiteindelijk een maatwerkvoorziening nodig is (dat kunnen woningaanpassingen zijn) wordt de goedkoopst adequate voorziening verstrekt. Bij met name grote woningaanpassingen zal dus nog steeds de afweging worden gemaakt of dit de goedkoopst adequate oplossing is. Volgens de jurisprudentie zijn er veel factoren die een rol spelen in de belangenafweging. Daarom kijkt het college naar alle mogelijke factoren, van kosten tot sociale omstandigheden en de mogelijkheid om een woning levensbestendig aan te passen. Als na belangenafweging blijkt dat dit de meest adequate oplossing is, wordt de cliënt geadviseerd te verhuizen en wordt eventueel -indien nodig- ondersteuning geboden bij het vinden van geschikte woonruimte. Deze mogelijkheden tot ondersteuning zijn zeer beperkt omdat de gemeente geen invloed heeft op de woningmarkt. De gemeente kan een verhuisindicatie afgeven of hulp laten bieden door een cliëntenondersteuner bij het zoeken op WoningNet of Funda.

De voornaamste aanbieder van huurwoningen in de gemeente Waalwijk is wooncorporatie Casade. Met deze corporatie sluit gemeente Waalwijk een convenant af. Het woningtoewijzingsbeleid voor het werkgebied van Casade (waaronder de gemeente Waalwijk) is als volgt:

- De gemeente beoordeelt of een burger een verhuisadvies krijgt in het kader van de Wmo 2015.
- Als de burger een (sociale) woning wil huren, geeft de gemeente een verhuisindicatie af.
- De betreffende burger schrijft zich in bij Casade (<https://www.casade.nl>).
- De burger moet zelf het woningaanbod van Casade in de gaten houden en op een woning reageren.
- Omdat de burger in het bezit is van een verhuisindicatie, krijgt hij/zij gedurende 6 maanden voorrang bij het inschrijven voor een bepaalde woning.
- Na 6 maanden vervalt de verhuisindicatie en moet de burger zich opnieuw melden bij de gemeente.

2.5 Kwalitatieve verplichting

Als er sprake is van een grotere bouwkundige aanpassing van een woning die in eigendom is van de cliënt, worden er afspraken gemaakt over terugbetaling van een deel van de meeropbrengst van de woning bij verkoop, mocht dit zich voordoen. Dit kan worden geregeld middels een kwalitatieve verplichting. De meeropbrengst moet worden vastgesteld door een erkende taxateur.

Deze bepaling houdt in dat de meeropbrengst in vermindering wordt gebracht met de (anders van toepassing zijnde) sloopkosten en de eigen ingeleigde kosten. De netto-meeropbrengst blijft dan over, welke wordt gedeeld door de eigenaar van de woning en de gemeente. De kwalitatieve verplichting wordt vastgelegd bij de notaris.

Medewerking aan het aangaan van de kwalitatieve verplichting wordt als voorwaarde opgelegd in de beschikking waarbij de voorziening wordt toegekend.

3. Berekening pgb-tarieven

Een woonvoorziening kan door de gemeente in natura, waarbij de gemeente een bedrijf contracteert, of middels een pgb geleverd worden. De pgb-tarieven voor woonvoorzieningen worden in beginsel gebaseerd op twee of meer offertes. Hierbij geldt de goedkoopst adequate offerte. Daarbij gelden onderstaande posten als subsidiabel. Hieronder worden de kostenposten genoemd die bij deze voorzieningen subsidiabel zijn.

3.1 Woningaanpassingen

1. De aanneemsom (hierin begrepen de loon- en materiaalkosten) voor het treffen van de voorziening.
2. 5% algemene kosten over lonen en materiaal, 5% winst, en 5% risico.
3. Het architectenhonorarium, echter uitsluitend in de gevallen waarin het inschakelen van een architect naar het oordeel van het college noodzakelijk is (het betreft dan veelal een ingrijpende woningaanpassing, zoals een aanbouw). De vergoeding voor het honorarium wordt gesteld op 10 procent van de aanneemsom, overeenkomstig de Standaard Regeling 1997 (SR 1997) van de Bond van Nederlandse Architecten, tenzij het honorarium ingevolge artikel 51 lid 1 van De Nieuwe Regeling (DNR 2004) behorende bij SR 1997 schriftelijk is vastgesteld op een lager bedrag, en dat de vergoeding voor het honorarium in dit laatste geval gelijk is aan het (lagere) bedrag zoals dat ingevolge artikel 51 lid 1 DNR 2004 schriftelijk is vastgesteld.
4. De leges voor zover deze betrekking hebben op het treffen van de voorziening.
5. De verschuldigde en niet verrekenbare of terugvorderbare omzetbelasting.
6. Renteverlies in verband met het verrichten van noodzakelijke betaling aan derden, tot de datum van gereedmelding, voor zover deze verband houdt met de bouw dan wel het treffen van voorzieningen.
7. De prijs van bouwrijpe grond, indien noodzakelijk. Indien noodzakelijk worden de hiervoor te maken extra notariskosten vergoed.
8. De door het college (schriftelijk) goedgekeurde kostenverhogingen, die ten tijde van de raming van de kosten redelijkerwijs niet voorzien konden worden.
9. De kosten in verband met noodzakelijk technisch onderzoek en adviezen met betrekking tot het verrichten van de aanpassing.
10. De kosten van heraansluiting op de openbare nutsvoorziening.
11. De kosten van bodemonderzoek indien dit noodzakelijk is en voor zover dit dient plaats te vinden voor rekening van degene die recht heeft op de maatwerkvoorziening van woninguitbreiding of sanering.

3.2 Bouwkosten

Het is mogelijk om een maatwerkvoorziening te krijgen in de kosten voor het aanbouwen of uitbreiden van een vertrek bij een bestaande woning of de extra bouwkosten bij een nieuw te bouwen woning. Voor de berekening van deze maatwerkvoorziening wordt als basis genomen het extra aantal vierkante meters dat volgens Tabel 1 voor vergoeding in aanmerking komt, vermenigvuldigd met de verdiepingshoogte, met een maximum van 2,70 m.

Het is mogelijk om een maatwerkvoorziening te krijgen voor het verwerven van extra grond ten behoeve van een aanbouw of uitbreiding van een bepaald vertrek indien dit op grond van ergonomische beperkingen noodzakelijk is.

Een maatwerkvoorziening in de extra grondkosten wordt bij een bestaande woning alleen verstrekt, indien uitbreiding of aanbouw op eigen grond niet mogelijk is. Het aantal vierkante meters dat voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt, is per vertrek aan een maximum gebonden, zoals in bijgevoegde tabel aangegeven.

Tabel 1. Maximum aantal vierkante meters waarvoor een maatwerkvoorziening wordt verleend, aangegeven per vertrek in een zelfstandige woning:

Soort vertrek	Ten behoeve van de aanbouw van een nieuw vertrek	Ten behoeve van uitbreiding van een reeds aanwezig vertrek
Woonkamer	30 m ²	6 m ²
Keuken	10 m ²	4 m ²
Eenpersoonsslaapkamer	10 m ²	4 m ²
Tweepersoonsslaapkamer	18 m ²	4 m ²
Toiletruimte	2 m ²	1 m ²
Wastafelruimte	2 m ²	1 m ²
Doucheruimte	3 m ²	2 m ²
Entree/gang/hal	5 m ²	2 m ²
Berging	6 m ²	4 m ²

Bovenstaande aantal vierkante meters kunnen geactualiseerd worden aan de gangbare normen zoals deze zijn aangegeven in het handboek van toegankelijkheid en in het Bouwbesluit 2012.

Bij sommige (maatwerk)voorzieningen is meer ruimte nodig om de voorzieningen goed te kunnen gebruiken. Hiervoor kan een maatwerkvoorziening per vierkante meter worden verstrekt, aangegeven per voorziening:

- verrijdbare douchebrancard + 2 m²
- tillift + 1,5 m²
- brancard/tillift + 1 m².

3.3 Overige woonvoorzieningen

Bij overige woonvoorzieningen, zoals losse woonvoorzieningen en verhuiskosten worden pgb-tarieven als volgt vastgesteld.

1. Een eenmalig pgb voor verhuis- en inrichtingskosten wordt gebaseerd op twee of meer offertes, rekening houdende met de keuze van de cliënt om al dan niet gebruik te maken van een erkende aannemer. Hierbij wordt de goedkoopst adequate offerte als leidraad genomen.
2. Een eenmalig pgb voor woningsanering wordt gebaseerd op twee of meer offertes, rekening houdende met de keuze van de cliënt om al dan niet gebruik te maken van een erkende aannemer. Hierbij wordt de goedkoopst adequate offerte als leidraad genomen.
3. De maatwerkvoorziening rondom kosten van huurderiving omvat de werkelijke kosten van kale huur, vermeerderd met de subsidiabele servicekosten, tot een maximum dat overeenkomt met de maximum huurgrens per maand als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag.
4. De kosten van onderhoud, keuring en reparatie van woonvoorzieningen worden vergoed overeenkomstig onderstaande richtlijnen (op grond van de Wmo 2015). Er wordt uitgegaan van onderhoud, keuring en reparatie van woonvoorzieningen, op het niveau van sociale woningbouw.
 - a. De maatwerkvoorziening kosten van onderhoud, keuring en reparatie geldt voor de volgende voorzieningen:
 1. de mechanische inrichting voor het verstellen van een in hoogte verstelbaar keukenblok, bad of wastafel;
 2. elektromechanisch openings- en sluitingsmechanisme van deuren;
 3. stoelliften, rolstoel- of staplatauliften, woonhuisliften, hefplateauliften, balansliften.
 - b. Ten aanzien van de onder 7.a., onderdeel 1 en 2 genoemde voorzieningen komen de werkelijk gemaakte kosten in aanmerking voor vergoeding.
 - c. Ten aanzien van de onder 7.a., onderdeel 3 genoemde voorzieningen komen periodieke onderhoudskosten in aanmerking volgens onderstaande frequenties:
 1. voor een stoellift, rolstoelplateaulift, staplataulift en balanslift 1 keer per jaar;

2. voor een woonhuislift en hefplateaulift 2 keer per jaar.

Daarnaast zijn incidentele reparatiekosten mogelijk.

5. Het college verleent slechts een maatwerkvoorziening rondom de aanpassingskosten van een woonwagen/-schip indien:

- a. de technische levensduur van de woonwagen/-schip nog minimaal 5 jaar is;
- b. de standplaats niet binnen vijf jaar voor opheffing in aanmerking komt;
- c. de woonwagen ten tijde van de indiening van de aanvraag voor een woonvoorziening bij de gemeente op de standplaats stond/ligplaats lag; en
- d. de hoofdbewoner van de woonwagen/-schip in het bezit is van een bewoningsvergunning als bedoeld in de Woonwagenwet.

6. Indien de technische levensduur van de woonwagen of het woonschip ten tijde van indiening van de aanvraag minder dan vijf jaar is of de standplaats van de woonwagen binnen vijf jaar voor opheffing in aanmerking komt of het woonschip niet tenminste nog vijf jaar op de ligplaats mag liggen, wordt geen maatwerkvoorziening verstrekt.

4. Overwegingen

4.1 Voorzienbaarheid

De Wmo 2015 stelt dat burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven, zo blijkt uit de aanhef van de wet. Bij die verantwoordelijkheid hoort ook dat men nadenkt over de geschiktheid van een woning, waarnaar men wil verhuizen. Als duidelijk is dat de betreffende woning niet geschikt is voor de cliënt en/of zijn huisgenoten, dan kan men in principe geen beroep doen op een maatwerkvoorziening voor aanpassing van de woning.

4.2 Verhuiskosten

Een Nederlander verhuist in zijn leven een aantal malen (gemiddeld 7 keer), bijvoorbeeld bij het verlaten van het ouderlijk huis, groter wonen in verband met gezinsuitbreiding, kleiner gaan wonen als de kinderen uit huis zijn etc. Een verhuizing die samenhangt met een levensfase (bijvoorbeeld ouder worden en kleiner en gelijkvloers willen gaan wonen) is voorzienbaar. Deze verhuizingen worden als algemeen gebruikelijk beschouwd en hiervoor heeft men geld kunnen reserveren. Voor dergelijke verhuizingen wordt geen verhuiskostenvergoeding verstrekt. Als men ten gevolge van plotseling opgetreden beperkingen onvoorzien met een verhuizing wordt geconfronteerd, dan kan afhankelijk van de individuele situatie een maatwerkvoorziening verhuiskostenvergoeding worden verstrekt in natura (betaling rekening) of in de vorm van een pgb.

De hoogte van de verhuiskostenvergoeding zal worden afgestemd op de eigen financiële mogelijkheden van de aanvrager. Het betreft een maatwerkvoorziening rondom verhuizing en herinrichting, verstrekt in natura (betaling rekening) of in de vorm van een pgb; de vergoeding zal niet volledig kostendekkend zijn.

Tenslotte kan een verhuiskostenvergoeding worden toegekend, wanneer de cliënt een aangepaste woning, op verzoek van de gemeente, verlaat. Het betreft situaties waarbij de persoon voor wie de woning was aangepast is verhuisd naar een Wlz-instelling of wanneer een partner is overleden, voor wie de aangepaste woning noodzakelijk was.

In uitzonderlijke situaties kan een vergoeding worden geboden voor tijdelijke dubbele woonlasten (maximaal 3 maanden), bijvoorbeeld wanneer de cliënt gedurende de uitvoering van de woningaanpassing niet in de eigen woning kan wonen.

Bijlage 4. Indicatiestelling en omvang maatwerkvoorzieningen vervoer

Wanneer een cliënt problemen ervaart op het gebied van vervoer zal worden onderzocht of en zo ja, welke beperkingen de cliënt heeft en wat de vervoersbehoefte is. Er wordt bekeken in hoeverre men zelf in de vervoersbehoefte kan voorzien (bijvoorbeeld: heeft de cliënt een auto of een bromscooter), hulp kan inschakelen van het eigen netwerk (bijvoorbeeld: kan de cliënt meerijden met de buurvrouw naar de kaartclub of kan een familielid naar de cliënt toe komen in plaats van dat hij daar naar toe reist), gebruik kan maken van een algemeen gebruikelijke of andere voorziening (bijvoorbeeld het vrije reizigerstarief van de Regiotaxi of het reguliere openbaar vervoer) dan wel een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Om beperkingen en vervoersbehoefte inzichtelijk te maken worden drie soorten afstanden onderscheiden:

- korte afstanden; loop- en fietsafstand in de directe omgeving (bijvoorbeeld om een brief te posten, kinderen naar school te brengen of de dichtstbijzijnde winkels te bezoeken);
- middellange afstanden; dat zijn de afstanden die een persoon zonder beperkingen per fiets, bromscooter, auto of openbaar vervoer aflegt binnen de regio (bijvoorbeeld naar een (groter) winkelcentrum, ziekenhuis of uitgaanscentra);
- lange afstanden; naar bestemmingen buiten de regio.

Bij deze afstanden is geen absolute grens aan te geven. Wat de ene persoon bijvoorbeeld een normale fietsafstand vindt is voor de ander een afstand om met de auto of het openbaar vervoer te gaan. Daarom zal individueel onderzocht worden op welke afstanden men beperkingen ondervindt en hoe deze het beste op te lossen zijn. Alle buitenregionale vervoersdoelen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo 2015. Hiervoor is Valys door de wetgever aangewezen. Om Valys aan te vragen moet de cliënt kunnen aantonen dat hij een indicatie heeft voor lokaal collectief vervoer/verklaring van de gemeente, een indicatie heeft voor een scootmobiel, een gehandicaptenparkeerkaart bezit of een begeleiderspas heeft van de Nederlandse Spoorwegen.

1. Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV): Regiovervoer Midden-Brabant

Regiovervoer Midden-Brabant is een collectief vervoerssysteem met (rolstoel)busjes en taxi's dat vervoer van deur tot deur biedt voor mensen met een beperking. De cliënt kan een loophulpmiddel, rolstoel of opklapbare scootmobiel meenemen in het voertuig. Ook kan een sociale begeleider (tegen hetzelfde tarief) of een medisch begeleider (gratis) meereizen. Voor medische begeleiding moet een indicatie worden gesteld. Als men een indicatie voor medische begeleiding heeft mag de cliënt niet meer zonder begeleiding reizen.

Volgens jurisprudentie kan een cliënt, als hij (eventueel met hulpmiddel) geen 800 meter zelfstandig kan afleggen en/of het openbaar vervoer niet in kan komen, in aanmerking komen voor een collectieve vervoersvoorziening. Essentieel is eerst te kijken naar de eigen mogelijkheden van de cliënt. Als er binnen het huishouden beschikking is over een eigen auto wordt in principe geen Wmo-indicatie voor Regiovervoer afgegeven.

Aan de persoon die in aanmerking komt voor het CVV, wordt een Wmo vervoerspas verstrekt, op vertoon waarvan de rechthebbende gebruik kan maken van het regiovervoer tegen betaling van de voor de betreffende rit geldende prijs per kilometer.

Voor de tarifiering van het CVV wordt net als bij het openbaar busvervoer een tarief per kilometer gehanteerd, plus een opstaptarief per rit.

Het vervoer wordt naar afstand onderscheiden in regionaal vervoer, d.w.z. vervoer binnen een gebied van maximaal 25 kilometer vanaf het woonadres, en bovenregionaal vervoer, d.w.z. vervoer

over een afstand van meer dan 25 kilometer vanaf het opstapadres. Op indicatie door het college zijn ook individuele puntbestemmingen mogelijk.

Meer informatie (het vervoerreglement, de spelregels, de tarieven etc.) is terug te vinden op de website van het CVV: www.regiovervoermiddenbrabant.nl.

2. Collectief vervoer versus individueel vervoer

Wanneer een cliënt problemen ervaart op het gebied van vervoer die hij niet zelf of met hulp van zijn sociale omgeving kan oplossen wordt allereerst beoordeeld of de collectieve vervoersvoorziening (de Regiotaxi) een geschikte oplossing biedt alvorens een individuele maatwerkvoorziening te overwegen (zoals vervoer door derden of aanpassingen aan de auto).

Een individuele maatwerkvoorziening wordt door cliënten vaak beschouwd als de meest wenselijke oplossing, het is echter niet de goedkoopste adequate oplossing. Alleen wanneer (op basis van medisch advies) is vastgesteld dat Regiotaxi voor deze aanvrager niet voldoet (bijvoorbeeld in geval van onbeheersbare incontinentie of ernstige gedragsproblemen) kan de vervoerder gevraagd worden individuele ritten te verzorgen of een vergoeding voor gebruik eigen auto of vervoer door derden worden verstrekt. Bij de vergoeding voor (individuele Regio-)taxiriten wordt in acht genomen dat als cliënt met het reguliere openbaar vervoer of de Regiotaxi had kunnen reizen hij ook kosten had gemaakt. Wanneer een cliënt aangewezen is op gebruik van een rolstoeltaxi, die aanzienlijk duurder is dan een gewone taxi, wordt de vergoeding hierop aangepast.

3. Vervoersdoeleinden

Voor vervoer naar school is men zelf verantwoordelijk, maar in bepaalde gevallen (bijvoorbeeld bij speciaal onderwijs verder dan 6 km vanaf de woning) kan leerlingenvervoer bij de gemeente worden aangevraagd op grond van de Verordening leerlingenvervoer gemeente Waalwijk.

Als bij vervoer naar werk beperkingen worden ervaren kan men hiervoor een beroep doen op de werkgever.

Voor vervoer naar dagbesteding (die als “begeleiding groep” geïndiceerd is op grond van de Wmo 2015) kan een beroep worden gedaan op de Wmo 2015. Er zal dan worden beoordeeld of de aanvrager zelf of met behulp van zijn sociale omgeving in staat is om naar de dagbesteding te reizen. Als dat niet het geval is wordt in samenspraak met de aanbieder van de dagbesteding vervoer georganiseerd. Hiervoor is een eigen bijdrage verschuldigd.

Cliënten kunnen vervoerd worden om sociale of medische redenen. Voor het sociale vervoer kan men zich richten tot de Regiotaxi. Ook medisch vervoer valt niet onder de Wmo 2015. Cliënten die vanwege medische noodzaak dienen te reizen kunnen gebruik maken van het vrije reizigerstarief van de Regiotaxi. De extra kosten die dit met zich meebrengt kunnen zij fiscaal aftrekken via de belastingdienst. Dit is voorliggend op een Wmo-maatwerkvoorziening.

4. Vervoersmiddelen voor mensen met een beperking

Er is een breed scala aan vervoersmiddelen voor mensen met een beperking, dat tegenwoordig niet alleen via bedrijven voor revalidatietechniek maar ook steeds meer rechtsreeks aan cliënten wordt aangeboden. Deze voorzieningen zijn toegankelijker geworden en mensen kunnen zelf kiezen hoeveel geld ze er aan willen besteden.

Steeds meer van deze voorzieningen kunnen als algemeen gebruikelijk worden beschouwd en komen dus niet meer voor vergoeding in aanmerking omdat de cliënt ze zelf kan of wil aanschaffen. Een goed advies over waar op te letten bij aanschaf en wijzen op de mogelijkheden van rijles e.d. kan dan

nog steeds wel een taak van de gemeente zijn. Een aantal veel gevraagde vervoermiddelen wordt hieronder nader toegelicht.

4.1 Aangepaste fietsen

Er zijn fietsen zoals de driewielers en een duofiets die speciaal ontworpen en bestemd zijn voor mensen met een beperking en die alleen bij gespecialiseerde bedrijven worden verkocht. Een fiets met lage instap, fiets met hulpmotor of elektrische fiets zijn niet speciaal ontworpen voor mensen met een beperking en worden in de reguliere handel verkocht. Daarom worden deze als algemeen gebruikelijk beschouwd, ook al zijn de aanschafkosten hoger dan die van een normale fiets.

4.2 Scootmobiel

Een scootmobiel is bedoeld voor vervoer op de korte en middellange afstanden en kan worden gebruikt als aanvulling op het collectief vervoer. Aangezien scootmobielen in toenemende mate ook in de reguliere handel worden verkocht is de verwachting dat deze op termijn als algemeen gebruikelijk zullen worden beschouwd. Een deel van de scootmobielgebruikers maakt niet dagelijks of zelfs minder dan wekelijks of alleen in de zomermaanden gebruik van de scootmobiel. Voor hen is een scootmobiel een dure voorziening; temeer omdat er vaak ook aanpassingen moeten worden uitgevoerd om het voertuig met accu's vorst- en vochtvrij te stallen. Daarom werkt de gemeente met scootmobielpools. Op dit moment is er een scootmobielpool bij het winkelcentrum in Waalwijk. Als de vervoersbehoefte beperkt is tot winkelen, kan dit als voorliggende voorziening worden beschouwd.

4.3 Autoaanpassingen

Als een cliënt zonder autoaanpassingen geen gebruik kan maken van zijn auto en het collectief vervoer niet voldoet, kunnen autoaanpassingen worden vergoed. Bij autoaanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke autoaanpassingen (dus geen stuurbeheersing of cruise controle). In de Wmo 2007 werd uitgegaan van een levensduur van minimaal 5 jaar van de aanpassingen. Dit is in praktijk een redelijke termijn gebleken waarop opnieuw aanpassingen kunnen worden verstrekt (uiteraard rekening houdend met de persoonskenmerken van de aanvrager op dat moment). Bij verstrekking van autoaanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is (dus naar verwachting nog minimaal 5 jaar mee kan). De vergoeding voor een autoaanpassing wordt verstrekt in de vorm van een voorziening in natura (betaling rekening door gemeente) of pgb.

5. Tarieven

5.1 Maatwerkvoorziening vervoer

1. Voor de maatwerkvoorziening die per jaar verstrekt wordt voor het vervoer van een persoon die als gevolg van beperkingen geen gebruik kan maken van het collectieve vervoerssysteem geldt de volgende richtlijn: voor gebruik van een auto van derden € 447,75 (1500 km maal € 0,2985).
2. Indien men een voorziening voor het verplaatsen op de korte afstanden zoals b.v. een scootmobiel verstrekt heeft gekregen, wordt de vergoeding onder het eerste lid met 50% gekort vanwege samenvallende vervoersbehoefte.

5.2 Autoaanpassing

Voor de aanpassing van de (eigen) auto geldt dat het college in elk individueel geval een afweging over de kosten maakt.

Een vergoeding voor autoaanpassingen wordt enkel verstrekt indien de cliënt geen gebruik kan maken van CVV of individueel vervoer middels het regiovervoer.

Bijlage 5 Indicatiestelling maatwerkvoorzieningen begeleiding, verblijf e.d.

1. Indiceren Begeleiding

Tot 2015 was begeleiding een functie in de AWBZ. Volgens het Besluit zorgaanspraken AWBZ kon een verzekerde met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap die matige, of zware beperkingen hebben op het terrein van: sociale zelfredzaamheid, bewegen en verplaatsen, psychisch functioneren, geheugen en oriëntatie of matig of zwaar probleemgedrag vertonen, aanspraak doen op de functie “begeleiding”. Wanneer er een zogenaamde AWBZ grondslag was vastgesteld kon de functie begeleiding (en het aantal uren of dagdelen dat nodig werd geacht) worden geïndiceerd. Hoewel bij het CIZ ruime ervaring is opgedaan bij het indiceren van begeleiding is het niet mogelijk om de door hen ontwikkelde indicatieprotocollen over te nemen (zoals dat wel gebeurd is bij de hulp bij het huishouden). De reden hiervoor is tweeledig:

1. De AWBZ indicatie is gebaseerd op een grondslag. De Wmo 2015 kent geen grondslagen. In de Wmo 2015 is de diagnose niet leidend. Er wordt vastgesteld wat de beperkingen zijn, en over welke beperkingen de burger zich ontevreden voelt. Vervolgens wordt via het zogenaamde trechtermodel beoordeeld wat de aanvrager zelf of met hulp van de eigen omgeving kan oplossen, wat met voorliggende voorzieningen kan worden opgelost en tenslotte waarvoor maatwerkvoorzieningen (bijvoorbeeld begeleiding) noodzakelijk zijn.
2. De taken worden niet alleen overgeheveld vanuit de AWBZ naar de Wmo; er moet ook daadwerkelijk een transformatie plaatsvinden. De opdracht aan gemeenten is om te onderzoeken hoe de bestaande vormen van begeleiding, anders, dichterbij de cliënt kunnen worden georganiseerd en nieuwe vormen van hulp en ondersteuning voor de diverse doelgroepen te ontwikkelen.

1.1. Beperkingen

Bij de functie begeleiding onderscheiden we de mate (“zwaarte”) van de beperkingen om te bepalen, wat binnen eigen netwerk of met voorliggende voorzieningen kan worden opgelost en waarvoor maatwerkvoorzieningen nodig zijn:

1. Lichte beperkingen (stimuleren van het zelf uitvoeren van taken);
2. Matige beperkingen (helpen bij taken);
3. Zware beperkingen (taken en/of regie moeten worden overgenomen).

In de AWBZ werd de functie begeleiding alleen geïndiceerd als sprake was van matige of zware beperkingen. In de Wmo 2015 is het uitgangspunt dat in alle gevallen eerst de mogelijkheden van eigen netwerk en voorliggende en algemene voorzieningen wordt onderzocht maar de verwachting is wel dat met name bij matige en zware beperkingen maatwerkvoorzieningen zullen worden geïndiceerd.

1.2. Terreinen

De gemeente onderscheidt de volgende terreinen waarop beperkingen worden geïnventariseerd:

- zelfredzaamheid (in staat tot bewegen en verplaatsen, communicatie, het nemen van besluiten, oplossen van problemen, dagelijkse routine kunnen organiseren, geld beheren, administratie etc.);
- gedragsproblemen (destructief gedrag, dwangmatig gedrag, lichamelijk en/of verbaal agressief, seksueel overschrijdend gedrag etc.);
- psychisch functioneren (concentratie, geheugen en denken, perceptie van de omgeving);
- oriëntatie stoornissen (oriëntatie in tijd, plaats en persoon).

Zelfredzaamheid (waaronder ook bewegen en verplaatsen)

Er is sprake van matige beperkingen als:

- het zelfstandig nemen van besluiten niet vanzelfsprekend is;
- de cliënt hulp nodig heeft bij het regelen van dagelijkse bezigheden;
- de cliënt hulp nodig heeft bij het aanbrengen van dagelijkse routine en structuur;
- de cliënt niet goed begrijpt wat anderen zeggen en zich zelf niet voldoende begrijpelijk kan maken;
- de cliënt beperkingen op het gebied van bewegen en verplaatsen ervaart die door hulpmiddelen (en eventueel ondersteuning bij gebruik openbaar vervoer) kunnen worden opgelost.

Er is sprake van zware beperkingen als:

- complexe taken moeten worden overgenomen;
- uitvoeren van eenvoudige taken moeilijk gaat;
- de cliënt niet in staat is zelfstandig problemen op te lossen en/of besluiten te nemen;
- de cliënt moeite heeft met communiceren;
- de cliënt afhankelijk is van regie van anderen voor het voeren van de regie;
- de cliënt beperkingen op het gebied van bewegen en verplaatsen ervaart die onvoldoende door hulpmiddelen kunnen worden opgelost;
- er verwaarlozing dreigt en zonder deskundige begeleiding opname noodzakelijk is.

Gedragsproblemen

Er is sprake van matige beperkingen als:

- er bijsturing en soms gedeeltelijke overname van taken vereist is door een deskundige professional omdat de situatie anders verslechtert en de eigen omgeving van de cliënt slechts gedeeltelijk in bijsturing kan voorzien.

Er is sprake van zware beperkingen als:

- er ernstige problemen zijn waardoor de veiligheid van cliënt en/of zijn omgeving in gevaar zijn en er continu professionele bijsturing nodig is.

Psychisch functioneren

Er is sprake van matige beperkingen als:

- er regelmatig hulp nodig is vanwege concentratieproblemen en informatieverwerking.

Er is sprake van zware beperkingen als:

- volledige overname van de taken door een professional nodig is vanwege ernstige problemen met concentratie, denken, geheugen en waarneming van de omgeving.

Oriëntatie en geheugen

Er is sprake van matige beperkingen als:

- er problemen zijn met het herkennen van personen en omgeving;
- er vaak hulp nodig is bij het uitvoeren van taken en het vasthouden van een dagritme;
- de situatie zal verslechteren zonder deskundige begeleiding.

Er is sprake van zware beperkingen als:

- er ernstige problemen zijn met het herkennen van personen en omgeving;
- als de cliënt gedesoriënteerd is;
- als taken moeten worden overgenomen en er ondersteuning nodig is bij de dagstructurering;
- opname noodzakelijk is zonder deskundige begeleiding.

2. Voorliggende voorzieningen

2.1. *Behandeling*

Alvorens begeleiding te verstrekken is het van belang dat wordt onderzocht wat de mogelijkheden van behandeling zijn. De stelregel hierbij is dat als verbetering van functioneren of handelen (vaardigheden) nog mogelijk is, eerst behandeling wordt ingezet. Het is uiteraard niet aan de gemeente om dit te bepalen. Hiervoor wordt een medisch adviseur (onafhankelijk arts) ingeschakeld. Behandeling kan worden geboden door bijvoorbeeld: ergotherapeut, psycholoog, specialist ouderen geneeskunde, in een revalidatiecentrum of in een centrum gespecialiseerd in bepaalde problematiek (zoals een reuma-centrum). Behandeling is gericht op: het verbeteren van de aandoening/stoornis/beperking, het aanleren van nieuwe vaardigheden of gedrag of nadere functionele diagnostiek.

Anders dan in de AWBZ is de diagnose niet leidend maar een diagnose is doorgaans wel vereist om behandeling in te kunnen zetten en om te bepalen hoe begeleiding de behandeling eventueel kan versterken (en niet contraproductief is). Begeleiding kan wel worden ingezet om de tijdens behandeling geleerde vaardigheden te oefenen of in te slijten. Soms kunnen begeleiding en behandeling ook tegelijkertijd worden ingezet; dan neemt de begeleiding de taak tijdelijk over, totdat deze tijdens behandeling is aangeleerd. Uiteraard dient er hierover een goede afstemming tussen behandelaar en begeleider plaats te vinden.

2.2. *(Wettelijk) voorliggende voorzieningen.*

Dit zijn (wettelijke) voorzieningen waar eerst een beroep op kan worden gedaan alvorens de maatwerkvoorziening "begeleiding" wordt overwogen:

- **Onderwijs:**
Begeleiding van kinderen met problemen is de verantwoordelijkheid van school. Tevens zijn er mogelijkheden vanuit de Wet passend onderwijs. Alleen in uitzonderlijke situaties; als toezicht en aansturen meer vraagt dan van school en ouders kan worden verwacht en de mogelijkheden vanuit de Wet passend onderwijs ontoereikend zijn kan begeleiding zijn geïndiceerd.
- **Kinderopvang:**
Kinderopvang is de verantwoordelijkheid van ouders, werkgever en overheid (kinderopvangtoeslag). Kinderopvang is ook voor kinderen met een beperking voorliggend en het leren omgaan van leidsters met kind met een beperking is gebruikelijke hulp van ouders. Alleen in uitzonderlijke situaties (als een kind extra begeleiding nodig heeft die niet door leidsters kan worden geboden en niet van ouders kan worden verwachten), kan begeleiding worden geïndiceerd.
- **Jeugdwet:**
Opvoedingsondersteuning voor alle ouders en ouders van kinderen met een beperking medisch kinderdagverblijf, specialistische hulp thuis, tijdelijke opname worden op grond van de Jeugdwet geboden. Begeleiding kan in sommige gevallen ondersteunend op de opvoedingsondersteuning thuis ter bevordering van de zelfredzaamheid van ouders worden geboden.
- **Arbeidsvoorzieningen:**
Op grond van de Participatiewet zijn er mogelijkheden voor aangepast werk. Het uitgangspunt is dat als aangepast werk of speciaal onderwijs op grond van genoemde regelingen niet mogelijk is dat dan begeleiding groep (dagbesteding) kan worden overwogen. Deze regeling is niet van toepassing op mensen met een normale capaciteit die geen werk kunnen vinden.

2.3. Algemeen gebruikelijke voorzieningen en gebruikelijke hulp

Wanneer mensen een beperking hebben wordt bij activiteiten van het dagelijks leven en vrijetijdsbesteding vaak gedacht aan Begeleiding. Hiervoor zijn voorliggende voorzieningen mogelijk, waar gewoon gebruik van kan worden gemaakt. Er zijn veel algemeen gebruikelijke voorzieningen en redelijke oplossingen voorhanden (die mensen zonder beperking ook zelf moeten regelen of betalen). Voorbeelden zijn:

- Activiteiten zoals computercursus of taalles
- Alarmering
- Pictogrammenbord of domotica in huis
- Gezelschap of ondersteuning door vrijwilliger
- Kinderopvang

Net als bij hulp bij het huishouden wordt bij Begeleiding het begrip: “gebruikelijke hulp” gehanteerd. Gebruikelijke hulp is hulp die verwacht wordt van huisgenoten, die normaal wordt geacht in de relatie tussen huisgenoten en/of niet structureel meer is dan wanneer de huisgenoot geen beperking zou hebben.

Begeleiding door partner, ouder, volwassen inwonend kind of andere volwassen huisgenoot wordt als gebruikelijke hulp beschouwd:

- In kortdurende situaties (maximaal 3 maanden): als uitzicht op herstel (van de zelfredzaamheid) dusdanig is dat begeleiding daarna niet meer nodig zal zijn.
- In langdurige situaties;
 - o bij normaal maatschappelijk verkeer binnen de persoonlijke levenssfeer (bezoek familie/vrienden, bezoek huisarts, brengen en halen van kinderen naar school, sport of clubjes);
 - o hulp bij overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden behoren zoals de thuisadministratie;
 - o het leren omgaan van derden (familie/vrienden/leerkracht etc.) met de cliënt;
 - o ouderlijk toezicht op kinderen, de aard en mate hiervan is afhankelijk van de leeftijd van het kind.

3. Omvang begeleiding

Begeleiding maakt vaak deel uit van een heel pakket van zorg van Behandeling en Persoonlijke verzorging. De omvang van de hulp wordt hierdoor sterk bepaald. In de AWBZ werden deze functies veelal samengevoegd in een integraal pakket. In de Wmo 2015 is dit niet meer mogelijk maar worden de indicaties voor Behandeling en Persoonlijke verzorging wel meegewogen bij de indicatiestelling voor Begeleiding en wordt de hulp met behandelaars en thuiszorg (persoonlijke verzorging) afgestemd.

Vanuit de Wmo 2015 wordt tevens gezocht naar mogelijke combinaties van de maatwerkvoorziening Begeleiding en voorliggende voorzieningen op het gebied van welzijnswerk.

3.1. Omvang Begeleiding Individueel

Individuele begeleiding wordt vastgesteld in uren, maximaal 25 uur per week. De omvang van de indicatie (het aantal uren begeleiding) is gebaseerd op de optelsom van:

- welke activiteiten nodig zijn;
- hoeveel tijd deze activiteiten kosten;
- hoe vaak per week de activiteit voorkomt (en of de activiteit planbaar is);
- de hoeveelheid toezicht die nodig is.

3.2. Omvang Begeleiding Groep

Begeleiding groep wordt vastgesteld in dagdelen. Een dagdeel staat gelijk aan maximaal 4 aaneengesloten uren. Het maximum is 9 dagdelen. Dat is gelijk aan een in Nederland gebruikelijke 36-urige werkweek. Het aantal dagdelen Begeleiding Groep dat wordt geïndiceerd is afhankelijk van:

- de noodzaak (hoeveel structuur, activering, toezicht etc. is nodig? Wat biedt het eigen netwerk of de voorliggende voorzieningen, hoe belast is de mantelzorg etc.);
- de mogelijkheden van de cliënt (hoeveel kan de cliënt fysiek en mentaal aan?);
- het doel dat begeleiding groep voor deze specifieke cliënt heeft (als een doel is: een zinvolle dagbesteding, ter vervanging van arbeid, dan worden bijvoorbeeld 8 of 9 dagdelen geïndiceerd; vergelijkbaar met een werkweek);
- de mogelijkheden van de specifieke dagbestedingsgroep (bij het werken in groepen is groepsdynamiek essentieel. Hiermee dient rekening gehouden te worden om de voorziening effectief te laten zijn).

4. Vervoer naar Dagbesteding

Bij een indicatie voor Begeleiding Groep zal ook worden onderzocht of de cliënt in staat is om de locatie van de dagbesteding te bereiken. Wanneer een cliënt in staat is met het openbaar vervoer te reizen (eventueel na oefenen onder begeleiding) of met de fiets of een ander vervoermiddel zelfstandig (of onder begeleiding van mantelzorg of vrijwilliger, indien beschikbaar) de dagbesteding kan bereiken dan is dat uiteraard voorliggend. Wanneer dit niet mogelijk is zal vervoer van en naar de dagbesteding worden geïndiceerd. De meeste aanbieders van dagbesteding hebben afspraken met vervoersbedrijven die de cliënt van huis of bij een vast verzamelpunt ophalen en naar de dagbesteding brengen en halen. Op het budget voor het vervoer vanuit de AWBZ is in 2014 al fors bezuinigd waardoor instellingen zelf hebben gezocht naar manieren om het vervoer efficiënter te organiseren. Hierdoor wordt nu bij de keuze voor een bepaalde locatie dagbesteding voor een cliënt al rekening gehouden met reisafstand en zijn initiatieven ontwikkeld om cliënten te leren zelfstandig met het openbaar vervoer te reizen. Deze ontwikkeling wordt onder de Wmo 2015 zeker voortgezet.

5. Indicatie kortdurend verblijf

Er zijn veel manieren om de mantelzorg te ontlasten, bijvoorbeeld door een vrijwilliger in te schakelen om een paar uur de zorg voor een cliënt over te nemen door dagbesteding aan te bieden aan de cliënt met als belangrijk neveneffect of zelfs doel de mantelzorg te ontlasten. Soms is dat niet voldoende om het langdurig vol te kunnen houden of is de zorg die een vrijwilliger kan bieden onvoldoende vanwege de beperkingen van de cliënt. Alleen als er sprake is van de combinatie van voortdurende zorg en toezicht van de cliënt en dreigende overbelasting van de mantelzorger en als andere voorliggende voorzieningen niet voldoen kan kortdurend verblijf worden geïndiceerd. Een uitzondering hierop geldt wanneer het gaat om bovengebruikelijke zorg; hierbij hoeft geen sprake te zijn van dreigende overbelasting en kan alleen op grond van bovengebruikelijke taken van de cliënt kortdurend verblijf worden geïndiceerd.

6. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Voor beschermd wonen was een indicatie op grond van de AWBZ noodzakelijk maar deze taak is met ingang van 2015 (zonder bezuinigingsdoelstelling) overgeheveld naar de Wmo 2015. Voor beschermd wonen is de afspraak om de constructie met de centrumgemeenten voorlopig te handhaven. Centrumgemeenten (voor Waalwijk is dat de gemeente Tilburg) dienen deze voorziening te regelen, maar wel in nauwe samenwerking met de gemeente waarin de cliënt woont. Ook maatschappelijke opvang voert gemeente Tilburg uit.

Iemand komt alleen in aanmerking voor beschermd wonen als:

- er eerst ambulante zorg ingezet is en dit aantoonbaar niet leidt tot (voldoende) verbetering van de situatie. Ambulante zorg kan al aanzienlijk stabiliserende gevolgen hebben;

- de cliënt 24 uur per dag onplanbare zorg nodig heeft.

Kan de cliënt naar school of werk, dan voldoet hij niet aan de voorwaarden voor beschermd wonen. De voorliggende vraag voor beschermd wonen is niet een woonwens, maar een zorgvraag.

Ook voor maatschappelijke opvang is vooralsnog de afspraak gemaakt de constructie met centrumgemeenten te handhaven.

Bijlage 6. Lijst met algemene gebruikelijke voorzieningen (niet limitatief)

Aanhangers
Airconditioning
Auto
<p>Autovoorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Achterbank, neer- of inklapbaar - Achterruitverwarming - Airconditioning - Automatische transmissie - Bekleding van stoelen, (kunst)stoffen - Blinderingfolie - Buitenspiegel, verstelbaar van binnenuit - Buitenspiegel verwarmd - Derde of vijfde deur t.b.v. vervoer rolstoel - Driepuntsgordels - Glas, warmtewerend - Handgrepen zitplaats naast bestuurder - Hoedenplank, uitneembaar - Hoofddeunen - Lendesteunen voorstoel, verstelbaar - Portierruiten, elektrisch bedienbaar - Rembekrachtiging, reguliere - Ruitensproeier achter, elektr. Bedienbaar - Ruitenwisser achter, elektr. Bedienbaar - Ruitenwisser, interval - Stuurbekrachtiging (Tenzij standaardvoorziening niet voldoet. Per geval te beoordelen.) - Stuurwiel, verstelbaar - Trekhaak - Voorstoel, verstel-/draaibaar - Voorstoel, verwarmd
Autowassen
Bakfiets
Boodschappendienst
Brommobiel
Crèche
Drempelaanpassingen (eenvoudig)
Extra stroomverbruik voor opladen van bijvoorbeeld een scootmobiel
Fiets, aankoppel (voor kinderen)
Fiets, elektrische (bijv. Sparta-met)
Fiets, met hulpmotor
Fiets, lage instap indien hoogte instap > 20cm.
Fiets, met trapondersteuning
Fietskarretje voor kinderen (ook achter scootmobiel, met ontheffing wegbeheerder)

Gastouder
Gesloten buitenwagen
Hondenuitlaatdienst
Huurverhoging door c.v.
Kinderopvang
Kosten APK
Kosten halen rijbewijs
Ligfiets
Losse douchestoel
Luchtbevochtiger en -ontvochtiger
Maaltijdservice
Mengkraan, eengreeps/hendel
Mengkraan, thermostatisch
Ondersteuning, financieel-administratief
Personenalarmering
Ramen wassen buiten
Regenkleding
Tandem (ook met hulpmotor) m.u.v. bepaalde gevallen bv. personen met een beperkte visus
Telefooncirkel (alarmering)
Telefoonkosten (abonnement) evt. via minimabeleid
Toilet
Tweede trapleuning
Vaatwasmachine
Verhuiskosten, bij een algemeen gebruikelijke verhuizing (gezien leeftijd en/of gezinssituatie)
Wasdroger
Wasmachine
Woonvoorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> - Thermostatische en eenhendelmengkranen (m.u.v. lange hendel) - Verhoogde toiletputten - Eenvoudige wandgrepen en beugels - Centrale verwarming en thermostatische radiatorcranen - Douche - Douchekop op glijstang - Kookplaten, oven, magnetron - Afzuigkap - Meterkast met meerdere groepen - Deugdelijke zonwering - Wasdroger/condensdroger - Normale babyfoon/intercom

- Berging/schuur
- Elektriciteit in berging/schuur
- Stopcontacten
- Automatische deuropeners in algemene ruimte
- Raamopener, d.m.v. stangen of elektrisch
- Dakkapel
- Dakgoot reinigen
- Terras-, en padverharding
- Antislipvloer
- Zonnewering, al dan niet elektrisch bediende
- Rolluiken, al dan niet met elektrische bediening
- Zonnescherm/-screen (mits in normale hoeveelheden)

